

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**



М А Т Е Р І А Л И

**XIII Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і
молодих учених**

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

ОДЕСА-2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

**кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної
діяльності**

М А Т Е Р І А Л И

**XIII Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і
молодих учених**

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

(Одеса, 24-25 квітня 2025 року)

Одеса -2025

УДК: 37+316.61

Освіта та соціалізація особистості. *XIII Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених* (Одеса, 24-25 квітня 2025 р.) 63 с.

Рецензенти:

Єременко Олександр Михайлович – доктор філософських наук, професор кафедри філософії Національного університету «Одеська юридична академія»

Маді Галина Іванівна – кандидат філософських наук, доцент кафедри і соціальних і гуманітарних дисциплін Одеського національного морського університету

Збірник матеріалів Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Освіта та соціалізація особистості» вміщує матеріали, які досліджують освіту XXI століття, інновації та перспективи розвитку; стан та проблеми реформування системи української освіти; філософію освіти перед викликами сучасності; молодь в освітньому просторі: механізми соціалізації та самореалізації; соціальну адаптацію особистості в умовах суспільних трансформацій; ціннісні орієнтири та культурні практики особистості в українському суспільстві та розглядаються девіації та суспільні рухи у соціальному просторі сучасної України. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, здобувачів освіти.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», протокол № 17 від 26 червня 2025 р.

«Освіта та соціалізація особистості»

24-25 квітня 2025 року

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

А. В. Красножон – ректор Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор історичних наук, професор.

Заступники голови:

Копусь Ольга Антонівна – перший проректор з навчальної та науково-педагогічної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор педагогічних наук, професор.

Музиченко Ганна В'ячеславівна – проректор з наукової роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор політичних наук, професор.

Борінштейн Євген Руславович – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Члени оргкомітету:

Лісеєнко Олена Василівна – доктор соціологічних наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності, завідувач історико-філософського відділення Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Пегінова Оксана Борисівна – доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Атаманюк Зоя Миколаївна – доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

2. Goh Chor Boon, Gopinathan. The development of education in Singapore since 1965/Toward a better future. *Education and training for economic development in Singapore since 1965*. World Bank. P. 12–38.

3. Goh Chok Tong Facts. URL: <http://biography.yourdictionary.com/goh-chok-tong> (дата обращения: 23.04.2025).

4. Tony Tan. URL: <http://www.thefamouspeople.com/profiles/tony-tan-5686.php> (дата обращения: 25.04.2025).

Мартинюк Вікторія – здобувачка ОПП: «Музичне мистецтво» факультету музичної та хореографічної освіти ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»

Науковий керівник – **Атаманюк Зоя Миколаївна**, доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»

БІОСФЕРА ТА НООСФЕРА: ФІЛОСОФСЬКИЙ ВИМІР ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ПРИРОДИ І ЛЮДИНИ

Вступ. У сучасному світі, де екологічні кризи набувають глобального масштабу, все актуальнішою стає філософська рефлексія над відносинами між людиною і природою. Одними з ключових понять у цьому контексті є біосфера та ноосфера. Ці терміни не лише відображають наукове розуміння природи, але й несуть у собі глибокий філософський зміст, пов'язаний із еволюцією свідомості, культури та моральної відповідальності людини.

1. Біосфера — жива оболонка Землі. Поняття біосфери вперше систематично досліджував французький натураліст Жан-Батіст Ламарк, але саме Володимир Вернадський, український і російський вчений, надав цьому терміну наукового змісту та глибини. Він описав біосферу як сферу життя, що охоплює всі живі організми на планеті та середовище їхнього існування.

Для Вернадського біосфера — не просто сукупність організмів, а динамічна система, в якій життя активно перетворює геологічні й хімічні процеси. Людина в цій системі — не сторонній спостерігач, а діяльна сила, яка впливає на глобальні процеси.

2. Ноосфера — сфера розуму. Із розвитком науки, культури й техніки людство вийшло за межі простого співіснування з природою. Це привело Вернадського до ідеї ноосфери — сфери розуму. Ноосфера, на його думку, є наступним етапом еволюції біосфери, в якому свідомість, розум і мораль стають визначальними факторами розвитку планети.

Це поняття також розвивали Едуар Леруа та П'єр Тейяр де Шарден, які підкреслювали, що ноосфера — це не тільки науковий прогрес, а й етичне зростання людства, відповідальність за долю природи.

3. Філософське значення переходу від біосфери до ноосфери. Поняття ноосфери ставить перед філософією низку ключових питань:

- Якою має бути відповідальність людини за довкілля?
- Чи справді розум веде до гармонії, чи, навпаки, до руйнування природи?
- Як поєднати технічний прогрес з моральними цінностями?

Поступовий перехід від біосфери до ноосфери означає, що людина має усвідомити себе частиною природи, але водночас стати її захисником і творцем нового етапу еволюції — гармонійного співіснування розуму та життя.

4. Виклики сучасності та ноосферне мислення. У ХХІ столітті людство стикається з проблемами кліматичних змін, знищення біорізноманіття, техногенних катастроф. Це вимагає переходу до ноосферного мислення — здатності не лише мислити глобально, а й діяти з урахуванням довгострокових наслідків для планети.

Філософія ноосфери — це заклик до ціннісного переосмислення прогресу, до розвитку науки й техніки, які служать життю, а не руйнуванню.

Висновок. Поняття біосфери та ноосфери — це не лише наукові терміни, а й філософські орієнтири, які показують шлях від хаотичного впливу людини на природу до свідомого, морального й відповідального співіснування. У цьому процесі філософія відіграє важливу роль, бо саме вона формує ціннісні підвалини майбутнього — не тільки технологічного, а й духовного.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вернадський В. І. Біосфера і ноосфера. К.: Наукова думка, 2000. 270 с.
2. Тейяр де Шарден П. Феномен людини. К.: Дух і літера, 2001. 295 с.
3. Філософія: підручник / за ред. І. Ф. Надольного. К.: Видавничий центр «Академія», 2004. 576 с.
4. Кисельов В. В. Філософія: Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2018. 384 с.
5. Здоровець І. І. Ноосфера як філософська категорія. *Науковий вісник Херсонського держуніверситету*. Серія: Філософські науки. 2020. № 2(15). С. 45–50.
6. Франк А. І. Екологічна філософія: людина і природа в епоху змін. Харків: Видавництво НУА, 2019. 164 с.

З М І С Т

<i>Боріништейн Євген Русланович</i>	5
ОСВІТНЯ ТРАЄКТОРІЯ LIBERAL ARTS ЯК МОДЕЛЬ ЖИТТЯ	
<i>Аксьонова Віра Ігорівна, Рагуліна Анна Сергіївна</i>	7
СИНЕРГЕТИЧНА ПАРАДИГМА САМООРГАНІЗАЦІЇ ЦИВІЛІЗОВАНОГО ЛЮДСТВА ЗА ДОБУ ЕКОЦЕНТРИЗМУ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
<i>Барков Степан, Поплавська Тетяна Миколаївна</i>	11
ОСВІТА ЯК СФЕРА ТРАНСФОРМАЦІЇ ДУХОВНО-КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ ЗАГАЛЬНОЛЮДСЬКОГО І НАЦІОНАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ	
<i>Бутенко Елеонора Геннадіївна, Поплавська Тетяна Миколаївна</i>	13
ІННОВАЦІЇ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД	
<i>Врайт Галина Яківна, Даниленко Анастасія Володимирівна</i>	15
РОЛЬ ЛІДЕРА У ЗБЕРЕЖЕННІ ТА РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ	
<i>Городнюк Людмила Степанівна</i>	17
ЦИФРОВА ЛЮДИНА У ВИРІ ІНФОРМАЦІЇ «БЕЗ ФІЛЬТРІВ»: ПРО ВІРТУАЛЬНЕ І МЕДІЙНЕ ТРАВМУВАННЯ МАСОВОЇ СВІДОМОСТІ	
<i>Dobrolyubskaya Yuliya Andriivna</i>	20
MARGINALITY IN THE CONTEXT OF R. PARK'S STUDY OF SOCIAL MOBILITY	
<i>Кадієвська Ірина Аркадіївна</i>	24
ПРОБЛЕМА МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ В ОСВІТІ	
<i>Карастан Сергій</i>	25
ТРАНСФОРМАЦІЯ ЦІННОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ В КОНТЕКСТІ ПОДОЛАННЯ ТІНЬОВОЇ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ	
<i>Козленко Павло Юхимович</i>	27
ВИЩА ОСВІТА ЯК ІДЕОЛОГІЯ	
<i>Луцик Ярослава, Поплавська Тетяна Миколаївна</i>	29
СИНГАПУРСЬКА СИСТЕМА ОСВІТИ ТА ЇЇ ВКЛАД В УСПІШНИЙ РОЗВИТОК КРАЇНИ	
<i>Мартинюк Вікторія, Атаманюк Зоя Миколаївна</i>	33
БІОСФЕРА ТА НООСФЕРА: ФІЛОСОФСЬКИЙ ВИМІР ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ПРИРОДИ І ЛЮДИНИ	
<i>Мемрук Альона Вадимівна, Петінова Оксана Борисівна</i>	35
ОРАТОРСЬКЕ МИСТЕЦТВО ТА МУЗИЧНА ЕКСПРЕСІЯ: ПАРАЛЕЛІ ТА ВЗАЄМОВПЛИВ (на прикладі ораторських прийомів у творах Й. С. Баха – «Страсті за Матвієм»)	
<i>Муся Анастасія, Петінова Оксана Борисівна</i>	37